

Konopie medyczne w teorii i praktyce

„Panaceum”: - Medyczna marihuana - czy to poprawne określenie?

Samia Al - Hameri: - Według prawidłowej nomenklatury powinniśmy mówić o medycznych konopiach.

„P”: - Czym zatem medyczne konopie różnią się od marihuany?

S.A.- H.: - Konopie i susz obecne na tzw. czarnym rynku mogą mieć różne działanie, ponieważ w ich składzie często występują konopie syntetyczne. Działają na te same receptory CB1 oraz CB2 układu endokannabiboidowego, ale mogą mieć zupełnie inny skład, a co za tym idzie wywołać inny efekt. Na dodatek surowiec dostępny na czarnym rynku często wzbogacony jest heroiną, przez co użytkownik wraca do tego samego dealera. W suszu mogą znajdować się też substancje grzybobójcze, czy bakterie, które są niebezpieczne dla pacjenta terminalnego. W przypadku marihuany kupionej nielegalnie nie znamy jej składu. Co więcej, potwierzonego składu nie ma nawet w przypadku suszu kupionego legalnie w Holandii, ponieważ zalegalizowano tam sprzedaż, ale nie uprawę konopi. Pochodzenie suszu może być różne, a skład wzbogacony o substancje niepożądane u pacjentów z wieloma jednostkami chorobowymi.

„P”: - Jaki jest skład medycznych konopi?

S.A.- H.: - Przede wszystkim jest zwalidowany i ściśle określony. Medyczne konopie są hodowane w zamkniętych pomieszczeniach, w określonych warunkach. Rośliny nie są poddawane działaniu opadów atmosferycznych, czy czynników środowiska. Hodowla w dokładnie określonych warunkach pozwala na uzyskanie roślin o konkretnych parametrach.

„P”: - Co oprócz kannabinoidów znajduje się w składzie suszu o działaniu leczniczym?

S.A.- H.: - W składzie konopi medycznych wyizolowano pięćset substancji, z czego 20% stanowią kannabinoidy. Jest ich około osiemdziesięciu rodzajów. Dodatkowo w składzie znajdują się m.in. flawonoidy i związki terpenoidowe. Wszystkie te substancje wywołują razem efekt synergiczny, który z punktu widzenia działania terapeutycznego jest w medycynie konopnej niezwykle ważny. Nazwy się go efektem rodziny. Jeśli wyizolujemy część substancji i będziemy przyjmować je osobno, przyniosą zupełnie inny efekt, który nie będzie miał pożądanego charakteru terapeutycznego. W przypadku stosowania terapii konopnej konieczne jest odpowiednie dobranie rośliny do pacjenta.

„P”: - Kto może wypisać receptę na konopie medyczne?

S.A.- H.: - Według prawa każdy lekarz, który ma uprawnienia do wystawiania recept Rpw. W praktyce, powinien być to jednak lekarz, który ma wiedzę i doświadczenie w prowadzeniu terapii konopnych.

„P”: - Skąd taką wiedzę i doświadczenie lekarze mogli zdobyć?

S.A.- H.: - To rzeczywiście nie było łatwe. Do tej pory w żadnym podręczniku akademickim nie było informacji o właściwościach medycznych konopi, nie wspominając już o wskazaniach czy dawkowaniu. Pomimo tego w Polsce jest kilku, może kilkunastu lekarzy, którzy szkolili się w zagranicznych ośrodkach, gdzie taka terapia była prowadzona. Mają oni wiedzę w tym zakresie, potrafią dobrać surowiec do pacjenta i zapisać mu odpowiednie leczenie. Z powodzeniem mogą zatem prowadzić terapię konopną, co więcej - mieli już pacjentów będących w trakcie takiej terapii.

„P”: - Nie jest to jednak liczna grupa...

S.A.- H.: - Dlatego w porozumieniu z jednostkami naukowo - badawczymi rozpoczynamy teraz szkolenia dla farmaceutów i lekarzy w zakresie terapii konopnych i stosowania tego surowca farmaceutycznego. Nasze szkolenia uzyskały patronat zarówno Naczelnej Rady Aptekarskiej, jak i Naczelnej Rady Lekarskiej; w najbliższych miesiącach będzie mieli możliwość przeszkolić znaczną część farmaceutów i lekarzy w zakresie stosowania konopi medycznych.

„P”: - W Łodzi odbyło się już szkolenie dla farmaceutów w Okręgowej Izbie Aptekarskiej, na czym polegały?

S.A.- H.: - Nowe prawo recepturowe wprowadziło wiele zmian i nowości dla aptekarzy, którzy do tej pory nie mieli do czynienia z takim surowcem farmaceutycznym, dlatego w pierwszej kolejności zorganizowaliśmy szkolenia dla nich. Farmaceuci mieli wiele pytań, związanych z surowcem i realizacją recept na tę terapię, m.in. jak przechowywać konopie medyczne, gdzie je zamawiać, jak wydać.

„P”: - Czy medyczne konopie są dziś dostępne we wszystkich aptekach w Polsce?

S.A.- H.: - Pacjent może zrealizować receptę w każdej aptece, ale nie w każdej lek ten jest dostępny od ręki. W stałej sprzedaży znajduje się w aptekach znajdujących się przy hospicjach, poradniach leczenia bólu czy oddziałach paliatywnych. W pozostałych może być zamówiony dla konkretnego pacjenta i dostarczony przez hurtownię farmaceutyczną do wybranej placówki. Pierwszą dostawę medycznych konopi do hurtowni farmaceutycznej w Polsce mieliśmy w połowie stycznia. Zamówione są już kolejne partie,

tak żeby terapia konopna mogła być stale dostępna. Zarejestrowany surowiec farmaceutyczny Cannabis sativa L., w postaci suszu kwiatostanów roślin żeńskich konopi, dostępny jest na rynku w opakowaniach: 5 i 10 g.

„P”: - Czy planowane są szkolenia dla lekarzy? Na czym mają polegać?

S.A.- H.: - Jesteśmy już po rozmowach z Naczelną Radą Lekarską i w ramach współpracy będziemy organizować szkolenia dla lekarzy w okręgowych izbach lekarskich. Będzie mógł w nich uczestniczyć każdy lekarz, bez względu na specjalizację. Podstawowe szkolenie pt. „Konopie medyczne w teorii i praktyce” obejmuje wprowadzenie do medycyny konopnej. Uczestnik szkolenia otrzyma niezbędną wiedzę na temat: historii i prawa dotyczącego stosowania konopi medycznych, właściwości surowca farmaceutycznego, mechanizmu działania poszczególnych składników, dawkowania w zależności od drogi podania, możliwych interakcji, wskazań i przeciwwskazań terapeutycznych, działań niepożądanych, a także obowiązujących standardów i bezpieczeństwa stosowania. W przyszłości dla zainteresowanych lekarzy możliwe jest uczestnictwo w szkoleniach uzupełniających, które będą uwzględniały specyfikę poszczególnych dziedzin medycyny. W pierwszym bloku znajduje się medycyna rodzinna, pediatria, onkologia, neurologia i psychiatria, a w drugim - anestezjologia i intensywne terapia, rehabilitacja, reumatologia z traumatologią, ortopedia i dermatologia. Szkolenia uzupełniające wprowadzają uczestnika w specjalistyczne kierunki zastosowania konopi medycznych, co z pewnością wpłynie pozytywnie na efektywność stosowania terapii oraz zapewni profesjonalizm opieki medycznej.

„P”: - W jakich przypadkach stosuje się terapię konopną?

S.A.- H.: - Konopie medyczne na świecie stosowane są aż w stu osiemdziesięciu jednostkach chorobowych. Według aktualnego prawa, nie ma jednak jednoznacznej listy wskazań oraz symptomów, w których można zastosować konopie medyczne. Na podstawie obecnej wiedzy i doświadczeniu lekarza oraz indywidualnych objawów pacjenta, wspólnie decydują o podjęciu takiej terapii. Konopie medyczne zostały zarejestrowane jako surowiec farmaceutyczny o udokumentowanym działaniu.

„P”: - Czy podobne działanie mają inne produkty konopne, które od pewnego czasu można kupić w Polsce, głównie w sklepach internetowych, tj. oleje CBD, maści konopne i herbaty?

S.A.- H.: - Te produkty, pochodzące z konopi „przemysłowych”, nie wykazują pożądanego działania farmakologicznego, nie posiadają analitycznie potwierdzonego składu jakościowego, jak i czystości mikrobiologicznej.

„P”: - Czy konopie medyczne są popularną formą terapii w krajach Europy Zachodniej?

S.A.- H.: - Nie znam statystyk, dlatego trudno powiedzieć, ilu pacjentów korzysta z tej formy terapii. W Holandii jest ona stosowana już od 2003 roku. W innych krajach, takich jak Niemcy, Dania czy Grecja, konopie medyczne zostały zalegalizowane w 2017 roku. Trend medycyny konopnej jest obecny na całym świecie. Cieszymy się, że ta forma leczenia jest dostępna także w Polsce.

„P”: - Dziękujemy za interesującą rozmowę.

Joanna Barczykowska - Tchorzewska